

Fig. 1. Kirken set fra sydøst. Foto Arnold Mikkelsen 2015. – *The church seen from the south east.*

LANGELUND KIRKE

NØRVANG HERRED

Kirken, der er tegnet af arkitekt Andreas Thomsen Hagerup, Kolding, er indviet 25. september 1910. Samme arkitekt tegnede 1900 et første udkast, idet han som grundlag anvendte tegningerne til Folding Kirke, Ribe Amt.¹ På de nye tegninger anførte han årstallet 1901 i et tympanonfelt over vestdøren (fig. 5c).

Ønsket om en kirke i den vestlige del af Ringive Sogn kunne først opfyldes, efter at annekset mellem Give og Ringive var ophørt 1906. Gårdejer Knud Møller Jensen, Langelund Gl. Møllegård, tilbød da et areal ved vejen fra Ringive, og kirken blev rejst 1910 for en pris af 18.500 kr.² Indvielsen blev foretaget af biskop Gabriel Koch.³ Kirken havde status af filialkirke og sognet af kirkedistrikt, indtil det 2010 udskiltes som et selvstændigt sogn, der sammen med Ringive og Lindeballe udgør et pastorat.

Kirken er rejst på en skråning, der hælder svagt ned mod Ommø Å. Der er nyere bebyggelse mod syd og vest, men ellers åbne marker nord og øst.

Kirkegården er udvidet mod øst. Den hegnes af teglhængte, hvidmalede mure i syd og vest, opført i sektioner tilpasset terrænet, og af bøgehække i øst og nord. I syd er der køreport med ganglåde og i vest en ganglåde af galvaniseret jern mellem teglstenspiller.

Et *ligkapel* lidt nord for kirken er hvidkalket og har et sadeltag af røde falstagsten. Døren er i syd under en blændingsprydet gavltrekan. Øst for kapellet ligger en nyere hvidtet og teglhængt *graverbygning* med toiletfaciliteter.

Fig. 2. Indre set imod øst. Foto Arnold Mikkelsen 2015. – *Interior looking east.*

BYGNING

Kirken er en hvidkalket bygning af cementsten tækket med rødt tegl. Den består af kor, skib og et tårn, der er halvt indbygget over skibets vestlige del. Orienteringen afviger ca. 10° mod nord.

Bygningen er opført i en let romaniserende stil, med rundbuede og falsede åbninger; facaderne er afsluttet med tandsnitgesimser og gavlspidserne

med toptinder. Korgavlen prydes af en cirkelblænding med et ligearmet kors; herover markeres murkronen af to savskifter. Gavltrekanten har fem stigende, rundbuede højblændinger mellem to cirkelblændinger. Koret har et vindue i nord og syd, og skibet fire i hver langside, hvoraf det vestligste er mindre – alle med blysprossede rammer.

Det fire stokværk høje *tårn* med gavle i øst og vest har i nord og syd et vindue i hvert af de to

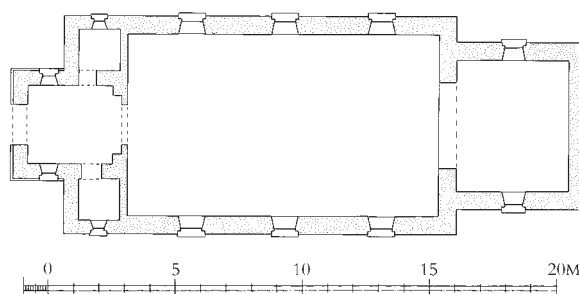

Fig. 3. Grundplan. 1:300. Målt af Peter Villadsen 2008, suppleret af Jakob Kieffer-Olsen og tegnet af Freerk Oldenburger 2016. – *Ground plan.*

Fig. 4. Indre set imod vest. Foto Arnold Mikkelsen 2015. – *Interior looking west.*

nedre stokværk og granitindrammet, rektantet dør i vest anbragt under et bueslag. I klokkestokværket er der et fladbuget glamhul i hver side; gavlene er prydet med tre stigende, rundbuede højblændinger mellem to cirkelblændinger over et savskifte. På vestmuren danner murankre årstallet »1910«.

I kirkens fladloftede *indre* forbindes kor og skib med en rund korbue, hvorunder indgangen til koret er markeret af et trin. Væggene står hvid-

tede, og gulvet er af gule klinker, der i kor og midtergang er diagonallagte. Tårnrummet tjener som våbenhus og flankeres af et trapperum i syd og et oplagsrum i nord.

Ved en større istandsættelse før 100 års-jubilæet (arkitekt Peter Villadsen, Grindsted) blev blandt andet et ældre varmeanlæg erstattet af elvarme, gulvene blev fornyet og et *pulpitur* til orglet i skibets vestende ombygget og udvidet.

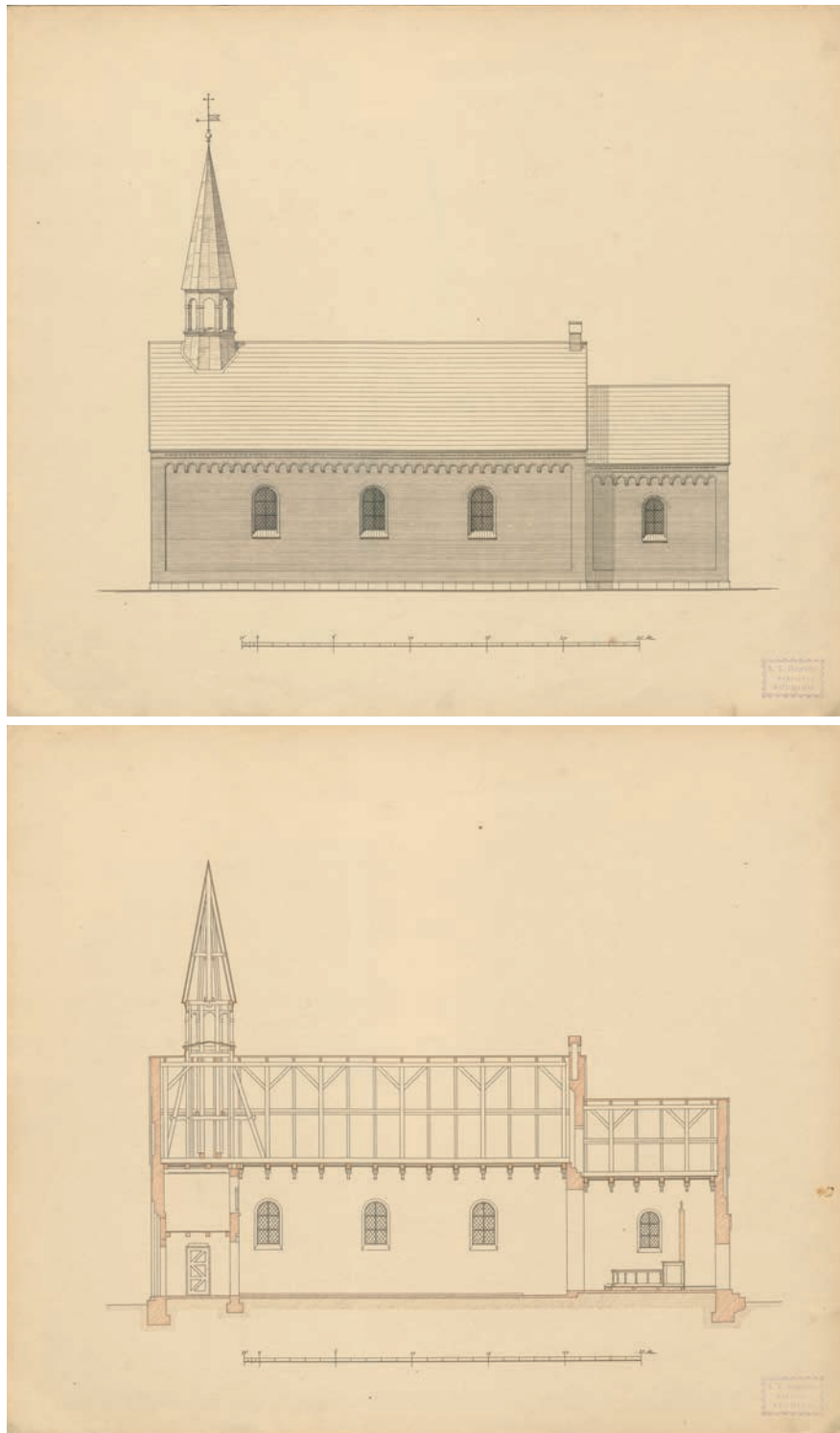

Fig. 5a-b. a. Sydfacade. b. Længdesnit set mod nord. Andreas Hagerups bygningstegninger 1900. Danmarks Kunstbibliotek. – a. South facade. b. Longitudinal section looking north.

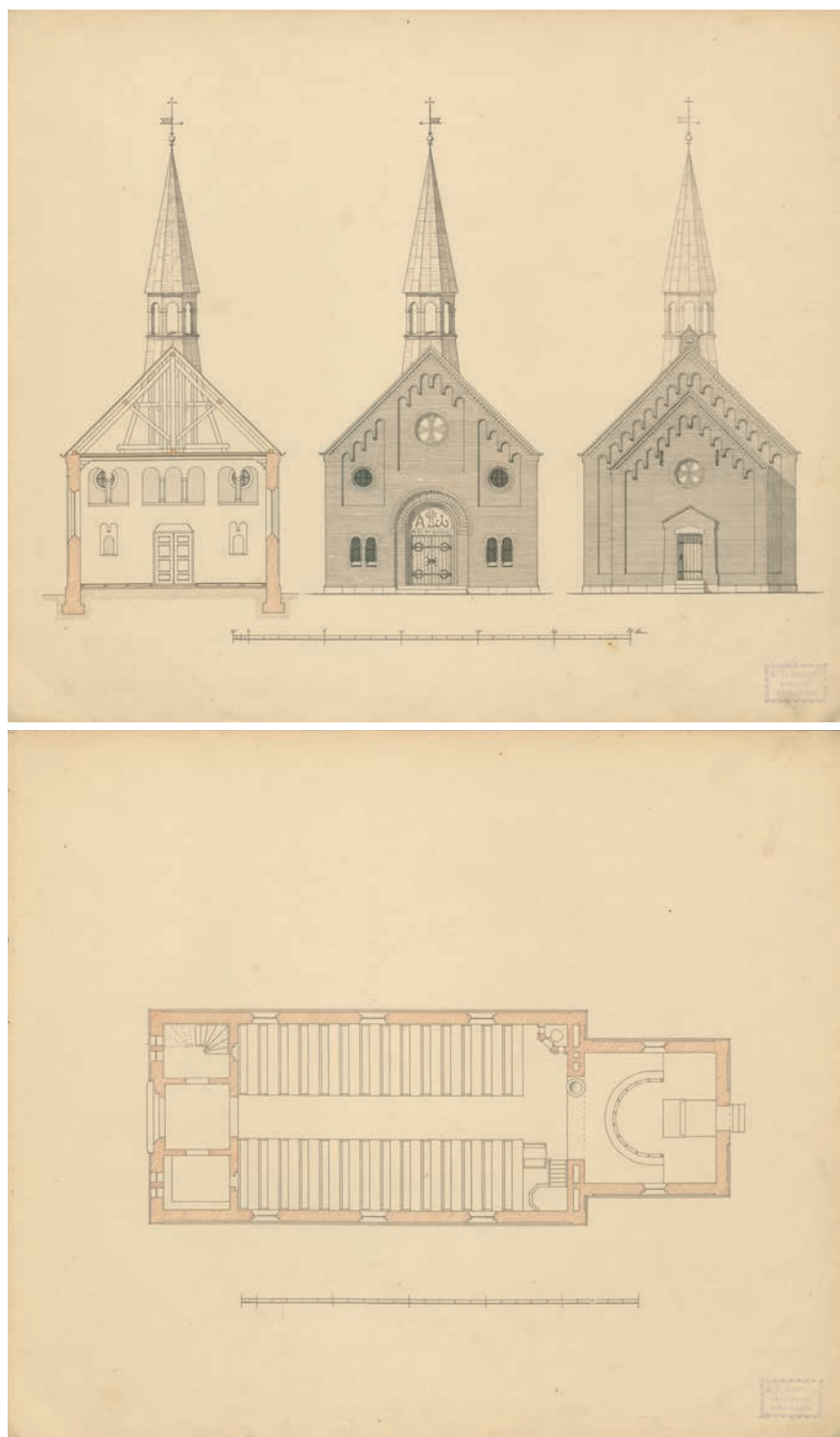

Fig. 5c-d. c. Tværsnit set mod vest, vestfacade og østfacade d. Plan. Andreas Hagerups bygningstegninger 1900. Danmarks Kunstbibliotek. – c. Cross section looking west, west facade and east facade. d. Plan.

INVENTAR

Inventaret er, hvor intet andet siges, fra opførelsen. *Alterbordet* udgøres af en sort granitblok fra 2009 med blankslebte overside. *Alterprydelsen* er et maleri fra samme tid, udført af Anita Houvenagel, Hvilsom, med udgangspunkt i Den Danske Salmebog nr. 188 vers 3 og Joh. 19,17. Maleriet, der har sidefløje, skal vise kampen mellem lyset og mørket med korset stående som en fugl i billedets venstre side. Den ældre *†alterprydelse* var et maleri, udført som kopi efter Carl Blochs Opstandelsen.

Altersølv. Kalken har cirkulær fod og halvkuglebæger samt under foden indskriften: »Langelund Kirke 1910«, mens disken bærer cirkelkors på fanen. Altersølvet har utydelige stempler, blandt hvilke ses et Københavnsmærke og et gardejnmærke for Christian F. Heise.

En *oblatæske* er cylindrisk og har cirkelkors på låget samt indskrift og stempler som altersølvs. Den klassicerende *alterkande* er ustempet, mens *alterstagerne* er af messing i middelalderstil.

Døbefonten, af rødlig granit, har form som en kalk med romanske motiver såsom rebstave, cirkelkors og akantuspalmeter.

Prædikestolen er firsidet med kvadratiske felter i to rækker, udsmykket 2009 med nonfigurative malerier af Anita Houvenagel. *Stolestaderne* har gavle i skønvirkestil med kantede armlæn og ottesidet afslutning. Bænkene er grønne, gavlene mørkeblå med lidt guld.

Orglet (jf. fig. 4) er bygget 1967 af Jydsk Orgelbyggeri, Hinnerup,⁴ og udvidet 1984 af samme firma.⁵ Disposition (seks stemmer, ét manual og pedal): Manual: Gedakt 8', Principal 4', Rørfløjte 4', Gemshorn 2', Scharff II. Pedal: Subbas 16' (1984). Koppel M-P.⁶ Facaden er tegnet af Ole Hagen. På vestpulpitur, der udvidedes 1984. Indtil udvidelsen var orgelhuset placeret som brystningspositiv.

Det tidligere *†orgel* var bygget 1910 af A. C. Zachariasen, Aarhus, og havde fire stemmer,⁷ pneumatisk aktion og vindlade.⁸

Klokke, tværmål 78 cm, med profilering omkring slagring og hals samt versalindskrift på legemet: »Jeg varsler ved Morgen/ jeg varsler ved Kvæld/ våg, bed og sørg for din Sjæl«. På slagringen anføres »Støbt af Christiansen & Scjønning Aabyhøj pr. Aarhus«. Slyngebom.

KILDER OG HENVISNINGER

Vedr. arkivalier for Vejle Amt i almindelighed henvises til s. 56-58, vedr. litteratur og forkortelser til s. 59-62. Endvidere er benyttet:

Tegninger og opmålinger. NM. To tryk af grundplan før og efter ombygning, to længdesnit før ombygning, to tværsnit/opstalt og længdesnit efter ombygning, to snit af bænke, plan af udvendig belægning, detalje af alterbord, detalje af alter og knæfald ved Peter Villadsens tegnestue 2008-09. – *Danmarks Kunstmuseer og Biblioteker*. Bygningstegninger ved Andreas Hagerup (1856-1919), inv.nr. 54317.

Oversigt og bygningsbeskrivelse ved Jakob Kieffer-Olsen, inventar ved Ebbe Nyborg og Ole Beuchert Olesen (orgler). Engelsk oversættelse ved James Manley. Korrektur ved Anne Frovin. Teknisk og grafisk tilrettelæggelse ved Mogens Vedsø. Redaktionen afsluttet januar 2017.

¹ Denne kirke blev indviet 11. september 1898 og mentes tidligere tegnet af Hagerup, men tilskrives nu arkitekt J. C. Fusing, Kolding, se *DK Ribe* 2873 note 19.

² Paul Nedergaard, *Personallistoriske, sognehistoriske og statistiske bidrag til en dansk præste- og sognehistorie IX A*, 1968, 534.

³ *Vejle Amts Folkeblad* 26. september 1910.

⁴ *Vejle Amts Folkeblad* 22. maj 1967.

⁵ Meddelelse fra orgelbyggeriet 1984.

⁶ Indtil 1984 havde orglet anhangspedal.

⁷ A. C. Zachariasen, Fortegnelse over leverede orgler, i Den Danske Orgelregistrant.

⁸ Yderligere oplysninger om kirkens orgler findes i Den Danske Orgelregistrant.